

Sprawozdanie z działalności Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie w 2019 roku

Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie działa zgodnie z Ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 poz. 164) oraz statutem Archiwum Nauki PAN i PAU z 9 czerwca 2016 r.

Rada Naukowa w składzie: prof. dr hab. Ryszard Nycz (przewodniczący), prof. dr hab. Jan Machnik (wiceprzewodniczący), mgr Ewa Dziurzyńska (sekretarz); członkowie: prof. dr hab. Andrzej Białas, prof. dr hab. Barbara Godzik, dr Adam Górski (dyrektor), prof. dr hab. Adam Kotarba, dr hab. Wojciech Krawczuk, dr Rita Majkowska, prof. dr hab. Krzysztof Stopka, prof. dr hab. Michał Turała, prof. dr hab. Waclaw Uruszczak, obradowała w dniu 13 marca 2019. Jednomyślnie przyjęto sprawozdanie za rok 2018 oraz plan na rok 2019.

Za najważniejsze wydarzenie w pracy Archiwum Nauki należy uznać organizację w dniu 16 października 2019 r. międzynarodowej konferencji archiwalnej *Spuścizna w XXI wieku. Problemy gromadzenia, opracowywania i udostępniania* pod patronatem honorowym Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Wsparcia udzieliły Miasto Kraków, Polska Akademia Umiejętności oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. W obradach wzięło udział ponad sto osób, które wysłuchały wystąpień przedstawicieli różnych ośrodków naukowych i archiwalnych z Polski i Czech.

W roku 2019 realizowano zadania statutowe oraz ustawowe (zgodnie z przyjętym planem) z zakresu:

1. Kształtowania zasobu archiwalnego – udzielono konsultacji w sprawach kancelaryjno-archiwalnych, przeprowadzono ekspertyzy oraz kontrole wewnętrzne w archiwach zakładowych instytutów PAN oraz Oddziału PAN w Krakowie. Zaopiniowano projekty normatywów kancelaryjno-archiwalnych oraz wnioski o brakowanie dokumentacji w jednostkach organizacyjnych PAN w Krakowie. W dniu 29 października 2019 r. zorganizowano warsztaty z zakresu gromadze-

- nia i przekazywania materiałów archiwalnych z udziałem prof. Andrzeja Jajszczyka, prezesa Oddziału PAN w Krakowie, dyrektorów i archiwistów zakładowych instytutów PAN w Krakowie. Spotkania tego typu będą się odbywały corocznie.
2. Gromadzenia zasobu – przejmowano wytypowane materiały archiwalne z archiwów zakładowych instytutów PAN i kancelarii PAU (łącznie 8,96 mb.), a także spuścizny polskich uczonych, także zamieszkałych poza granicami Polski, m.in. z USA i Kanady (łącznie wpłynęły materiały do 18 spuścizn, tj. ok. 18,89 mb. akt). Stan zasobu archiwalnego na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 1687,89 mb. akt. Biblioteka Archiwum Nauki wzbogaciła się o 216 woluminów. Łącznie na dzień 31 grudnia 2019 r. księgozbiór liczył 14 126 jednostek inwentarzowych.
 3. Zabezpieczania i konserwacji zbiorów – przepakowano w teuczki i pudła bezkwasowe ponad 20 mb., a baza elektroniczna powiększyła się o 28,7 GB skanów. Prowadzono stałą kontrolę warunków przechowywania (pomiaru temperatury i wilgotności).
 4. Opracowania zasobu – wprowadzono do baz danych 8 tys. rekordów. Do bazy biblioteki wpisano na dzień 31 grudnia 2019 r. 10 023 rekordy. Kontynuowano prace nad inwentarzami zespołów archiwalnych państwowego i niepaństwowego zasobu archiwalnego, m.in. spuścizny Jerzego Dobrzyckiego (1900–1972) i Władysława Kotwicza (1872–1944). Kontynuowano prace porządkowe w ramach opracowywania zespołów państwowego i niepaństwowego zasobu archiwalnego, m.in. Heleny Burchard (1922–2002), Marii Dąbskiej (1925–2005), Zygmunta Grodzińskiego (1896–1982), Walerego Goetla (1889–1972), Ludwika Łysiaka (1923–2002), Marii Rzepińskiej (1917–1993), Stanisława Urbańczyka (1909–2001), Adama Vetulaniego (1901–1976), Romana Wojtusiaka (1906–1987), Jerzego Zdrady (ur. 1936). Kontynuowano prace nad ponadzespołową kartoteką fotografii (stan skatalogowanych fotografii na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł: 30 740 fotografii). Kontynuowano prace nad dokumentacją pozaaktową, w tym falerystyczną (opracowano i wprowadzono do kartoteki 340 medali i odznaczeń).
 5. Udostępniania – w pracowni naukowej zanotowano 710 odwiedzin, udostępniono 15 023 jednostki archiwalne, 1973 książki oraz 528 czasopism. Zrealizowano 52 kwerendy. Od 2019 r. Archiwum Nauki przystąpiło do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia.
 6. Ewidencji – kontynuowano retrokonwersję środków ewidencyjnych. Do wersji elektronicznej przeniesiono łącznie spisy 79 zespołów

archiwalnych. W wyniku rozpoczętych prac w zakresie skontrum zasobu archiwum sprawdzono 137,69 mb. akt i wprowadzono do spisów elektronicznych 8 tys. jednostek.

7. Popularyzacji – uruchomiono nową stronę internetową, dostępną pod adresem: archiwumnauki.pan.pl. Na profilu Facebook zamieszczono 254 posty.

Zorganizowano 6 wystaw:

- *Czesław Woś. Grafika i ekslibris* (5–30 kwietnia)
- *Zostawić po sobie ślad. Wojciech Narębski – żołnierz i uczoney* (6 czerwca–5 września)
- *Dzieje nauki i historia ludzi – zasób Archiwum Nauki PAN i PAU*, wystawa posterowa, towarzysząca X Warszawskiemu Piknikowi Archiwalnemu, w którym instytucja wzięła udział po raz pierwszy (8 czerwca)
- *Ewa Zawadzka. Grafika i rysunek z kolekcji Gabinetu Rycin Biblioteki Naukowej PAU i PAN* (11 września–4 października)
- *Walery Goetel (1889–1972). Urodziłem się jako jeden z tych, którzy mają ciekawość świata..., W 130. rocznicę urodzin prof. Walerego Goetla oraz 100-lecie powstania Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie* (16 października–29 listopada)
- *Ex musicis. Ekslibrisy muzyczne ze zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie* (11 grudnia 2019–23 stycznia 2020).

Udostępniono obiekt na wystawę *36 x Rembrandt*, przygotowaną przez Zamek Królewski w Warszawie. Zorganizowano 28 pokazów dla uczniów, studentów, członków Stowarzyszenia Archiwistów Polskich oraz archiwistów zakładowych instytutów PAN na terenie Krakowa.

8. Współpracy zagranicznej – kontynuowano współpracę z Instytutem Masaryka i Archiwum Akademii Nauk Republiki Czeskiej w ramach projektu badawczego pt. *Jak naukowcy budowali swoje sieci? Rekonstrukcja kontaktów naukowych i stosunków transnarodowych między czeskimi i polskimi uczonymi w XIX i XX wieku*. Kontynuowano także współpracę z Wydziałem Historii i Archeologii Mongolskiej Akademii Nauk oraz Zakładem Turkologii i Ludów Azji Środkowej Wydziału Orientalistyki Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie publikacji materiałów statystycznych dotyczących Mongolii ze spuścizny Władysława Kotwicza. Pracownicy Archiwum wzięli udział w licznych pokazach, warsztatach i konferencjach, w tym 3 międzynarodowych (m.in. w Seulu). Dyrektor Archiwum Nauki spotkał się w Seulu i Ułan

Bator z przedstawicielami Koreańskiej Akademii Nauk, Mongolskiej Akademii Nauk oraz dyrektorem Mongolskich Archiwów Państwowych. Efektem rozmów są przygotowywane trzy projekty w zakresie opracowania, udostępniania i popularyzacji zasobu Archiwum Nauki.

9. Badań naukowych – pracownicy Archiwum Nauki wydali 12 artykułów i wygłosili 11 referatów na konferencjach naukowych, w tym dwa poza granicami kraju (Kanada i Korea Południowa).

Obsada etatowa Archiwum Nauki wynosi 9,5 (PAN) i 2,5 (PAU) etatu. W ramach stażu studenckiego programu *Praxis II. Program staży dla studentów Wydziału Historycznego* pracowały 3 osoby. Praktykę archiwalną i wolontariat odbyło 43 studentów.

Dyrektor Archiwum Nauki PAN i PAU
Dr Adam Górski